

Bakı, AZ1122, Zərdabi küç., 96
Tel: 431-60-88, faks: 430-52-85
office@isim.az www.isim.az

Yol-nəqliyyat qəzaları dünyada 10-24 yaşlı insanların əsas ölüm səbəblərindən biridir.

Hər il 25 yaşadək 400 000 gənc yol-nəqliyyat qəzaları zamanı dünyasını dəyişir.

2007-ci il ərzində Azərbaycanda baş vermiş yol-nəqliyyat hadisələri nəticəsində 1107 nəfər həlak olmuş, 3 432 nəfər isə zədələr almışdır.

Yollarda baş verən qəzalar ictimai səhiyyənin diqqətində olan ən mühüm problemlərdən biridir. Yol-nəqliyyat qəzaları nəticəsində baş verən travmatizmin iqtisadi nəticələri uzun müddətli tibbi yardım xərclərinə, işləyən ailə üzvünün əllilik və ya ölümü ilə bağlı gəlirlərin azalmasına səbəb olur ki, bu da əksər hallarda ailələrin maddi vəziyyətlərinin çətinləşməsinə gətirib çıxarır. Belə xərclər bir çox ölkələrdə ümumadxili məhsulun 1-2,5%-ni təşkil edir.

1

Hər gün dünyada yol-nəqliyyat qəzalarında 1000-dən çox uşaq və gənc (25 yaşadək) həlak olur.

2

Aşağı və orta gelirli ölkələrdə yol qəzalarında həlak olan və ya travma alan gənclərin əksəriyyəti piyada, velosipedçi, motosikletçi, ya da ictimai nəqliyyat sərnişinləri olur.

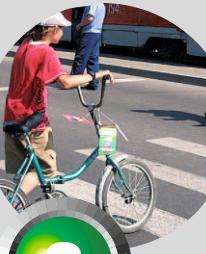
Yüksək gelirli ölkələrdə isə yol-nəqliyyat qəzalarının qurbanları əsasən nəqliyyat vasitələrini yeni idarə etməyə başlayan sürücülərdir.

Yolların çəkilməsi və yol hərəkəti təhlükəsizliyinin planlaşdırılması zamanı uşaqların acizliyi, onların nisbi təcrübəsizliyi, fərqli inkişafı, eləcə də oynamaq və təhlükəsiz hərəkət etmək tələbatları nəzərə alınmalıdır.

4

Hər üç yol-nəqliyyat qəzasından biri sürətin artırılması səbəbindən baş verir. Bu da gənc kişi sürücülər tərəfindən yol hərəkəti qaydalarının ən çox yayılmış pozuntusudur. Bəzi ölkələrdə təcrübəsiz sürücülərə sürətli yollarda hərəkət etmək qadağan edilir.

3

Spiriti içkilərin qəbul edilməsi yol-nəqliyyat qəzaları riskini dəfələrlə artırır. Nəqliyyat vasitəsinin spiriti içkilərin təsiri altında idarə olunmasına yol verilməlidir.

5

Dəbilqələrdən (şlem) istifadə motosiklet qəzalarında baş-beyin zədələnmələrinin, ölüm hallarının azaldılmasının ən effektiv üsuludur.

Velosiped sürərkən uşaqların da dəbilqə geyim-mələri vacibdir.

9

Piyadalar və velosipedçilər, xüsusilə də gecə vaxtı, yollarda çətin seçilirlər. Onlar parlaq və ya işığı eks etdirən geyimde daha görünən olurlar və bu da qəzaların karşısının alınmasında kömək edir.

10

Qəzaya uğramış uşaqlara kömək göstərilərkən onların fiziki, psixoloji və fizioloji baxımdan böyükler-dən fərqlənmələri nəzərə alınmalıdır.

Gənc sürücü və sərnişinlər təhlükəsizlik kəmərlərindən istifadə etməyə daha az meyllidirlər.

Təhlükəsizlik kəmərlərindən düzgün istifadə isə qəza zamanı ölüm riskini 61% azaldır.

8

Uşaqlar üçün xüsusi oturacaqlardan istifadə yol qəzaları zamanı uşaq ölümünü 35%-dək azalda bilər. Uşaqlar yaş və çəki-lərinə uyğun oturacaqlarda yerləşdirilməlidirlər.